

2022/2195(INI)

25.5.2023

STANOVISKO

Výboru pro mezinárodní obchod

pro Výbor pro zahraniční věci

k Uzbekistánu
(2022/2195(INI))

Zpravodaj: Roman Haider

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro mezinárodní obchod vyzývá Výbor pro zahraniční věci jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

1. vítá úspěšné dokončení jednání o dohodě o posíleném partnerství a spolupráci mezi EU a Uzbekistánem a očekává, že tato dohoda přispěje k dalšímu začlenění Uzbekistánu do mnohostranného obchodního systému, upevní mechanismy tržního hospodářství a zvýší důvěru zahraničních investorů; domnívá se, že tato dohoda zajistí lepší právní prostředí pro hospodářské subjekty v oblasti, jako je obchod se zbožím a službami, státní podniky, zadávání veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví; připomíná, že právní stát, řádná správa věcí veřejných, uplatňování společných hodnot a zásad demokracie a dodržování základních svobod a lidských a sociálních práv jsou základem dohody o posíleném partnerství a spolupráci mezi EU a Uzbekistánem, která formuje jejich dvoustranné vztahy;
2. oceňuje úsilí Uzbekistánu o uplatňování norem Mezinárodní organizace práce (MOP), zejména pokud jde o odstranění dětské a nucené práce v odvětví bavlny; zdůrazňuje, že v tomto ohledu je nutné neustále vyvíjet další úsilí; naléhavě vyzývá uzbeckou vládu, aby pracovala na zajištění spravedlivých mezd pro pracovníky v odvětví bavlny; bere na vědomí přijetí nového zákoníku práce Uzbekistánu, který vstoupil v platnost dne 30. dubna 2023 a zavádí novinky v pracovněprávních vztazích a řešení sporů; naléhavě vyzývá uzbeckou vládu, aby zajistila větší transparentnost údajů o dětské práci pro všechny zúčastněné strany a umožnila registraci nevládních organizací zabývajících se otázkou nucené práce, dětské práce a vykořisťování; vyzývá Uzbekistán, aby s cílem zajistit transparentnost a odpovědnost a upevnit pokrok ve všech segmentech odvětví bavlny zavedl širší reformy, které by upevnily postavení občanské společnosti a vedly k vytvoření účinných institucí;
3. uznává rostoucí strategický význam Střední Asie a klíčovou úlohu Uzbekistánu v oblasti regionální spolupráce a propojení, zejména v rámci iniciativy Global Gateway; domnívá se, že v rámci politiky Komise spočívající v otevřené strategické autonomii dojde ke zvýšení odolnosti dodavatelského řetězce vytvořením sítě důvěryhodných zainteresovaných stran založené na udržitelné a vzájemně prospěšné hospodářské činnosti a na pravidelné diplomatické výměně;
4. zdůrazňuje, že by EU a Uzbekistán měly v souladu s jednáními v rámci WTO o stanovení pravidel a kritérií pro propojení obchodu, klimatu a životního prostředí využívat svou hospodářskou a obchodní spolupráci k aktivní diverzifikaci průmyslových odvětví Uzbekistánu, aby zajistily podporu urychleného přechodu na energii z obnovitelných zdrojů, ke zvýšení úsilí o zajištění energetické účinnosti podle Pařížské dohody, k dosažení většího propojení trhů s energií ve Střední Asii s trhy sousedních zemí a také k zajištění součinnosti mezi nejrůznějšími strategiemi energetické politiky a infrastrukturními projekty v tomto regionu; připomíná, že by to mělo být přínosem pro občany tím, že se zabrání energetické chudobě a zaručí spravedlivý přechod k nulovým emisím do roku 2050, a k tomuto datu tak vznikne středoasijský klimaticky neutrální region;
5. je si vědom výzev, kterým Uzbekistán čelí s ohledem na současnou geopolitickou

situaci, kdy se vláda snaží diverzifikovat svou hospodářskou a obchodní závislost na Rusku a podpořit hlubší spolupráci se svými evropskými partnery;

6. zdůrazňuje, že konektivita a spolupráce v regionu by měly uceleným a komplexním způsobem podporovat znovu zahájené úsilí v rámci platformy mezi EU a Střední Asií pro spolupráci v oblasti životního prostředí a vody; v této souvislosti poukazuje na význam zásad sociální a environmentální udržitelnosti při těžbě přírodních zdrojů či jejich zpracování; opakuje, že investování příjmů z přírodních zdrojů má proto zásadní význam z hlediska socioekonomického rozvoje Uzbekistánu a zajištění odolnosti země a jejích sousedů vůči budoucím globálním a regionálním výzvám tím, že umožní provádění Agendy OSN 2030, která obsahuje 17 cílů udržitelného rozvoje; domnívá se, že to má zásadní význam pro vytvoření udržitelného oběhového hospodářství v zemi a regionu;
7. zdůrazňuje, že Uzbekistán hraje rovněž klíčovou úlohu, pokud jde o regionální bezpečnost a hospodářskou stabilitu, zejména o boj proti nedovolenému přistěhovalectví, organizované trestné činnosti, terorismu a korupci;
8. upozorňuje na potenciální rizika možné pomoci Rusku ze strany Uzbekistánu při obcházení obchodních sankcí uvalených ze strany EU; vyzývá k pečlivému sledování dané situace;
9. znovu poukazuje na význam členství Uzbekistánu ve všeobecném systému preferencí plus (GSP+), což přispívá k hospodářskému růstu a přináší velmi pozitivní výsledky (v roce 2021 došlo k 34% zvýšení vývozu do EU); uznává, že přijetí Uzbekistánu jako země zvýhodněné v rámci režimu GSP+ odráží uznání reforem provedených uzbeckou vládou; konstatuje, že navzdory pokroku, kterého Uzbekistán v posledních letech dosáhl, přetrvává řada obav ohledně účinného uplatňování 27 hlavních mezinárodních úmluv; znovu opakuje, že je nutné tyto úmluvy účinně uplatňovat a plnit oznamovací povinnosti v rámci systému GSP+; vyzývá Komisi, aby podporovala a pozorně sledovala účinné uplatňování všech 27 základních mezinárodních úmluv v rámci systému GSP+, které se týkají lidských a pracovních práv, regulace v oblasti životního prostředí a zásad řádné správy věcí veřejných; vyzývá ke spolupráci s Uzbekistánem s cílem vytvořit účinné a spolehlivé celní postupy, které by přispěly k digitalizaci a ke zjednodušení administrativy, což bude mít pozitivní vliv na zvýšení obchodních toků;
10. zdůrazňuje, že navzdory pokroku při odstraňování nucené práce jsou v Uzbekistánu i nadále závažným problémem špatné pracovní podmínky, nízké mzdy, nedodržování veškerých práv pracovníků a neuznání svobody sdružování, včetně práva zakládat nezávislé odborové svazy;
11. konstatuje, že Uzbekistán může hrát důležitou úlohu při diverzifikaci regionálních a globálních dodavatelských řetězců dodávajících nerostné suroviny a kovy domácím, regionálním a mezinárodním průmyslovým odvětvím, včetně průmyslu EU, tím, že zajistí partnerství a vzájemnou technickou spolupráci coby kritéria a podporu ekologické transformace;
12. poukazuje na to, že vzhledem k neexistenci přímého přístupu k námořním přístavům má pro obchod a propojení Uzbekistánu s trhy potenciálních obchodních partnerů zásadní

význam rozvoj infrastruktury a logistických koridorů, zejména rozvoj transkaspické mezinárodní dopravní trasy; konstatuje, že obchodní toky zvýší účinné a udržitelné vazby a síť mezi Evropou a Střední Asií založené na prioritních dopravních koridorech, včetně letecké, námořní a pozemní dopravy, a také digitální, energetické a mezilidské sítě;

13. vítá vytvoření první nezávislé odborové organizace v Uzbekistánu v odvětví bavlny; vyzývá uzbecké orgány, aby v souladu s úmluvami MOP, které Uzbekistán ratifikoval, prosazovaly vytvoření nezávislých alternativních odborových organizací ve všech odvětvích uzbecké ekonomiky;
14. žádá uzbecké orgány, aby ratifikovaly úmluvu MOP č. 155 o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci;
15. vyzývá ke spolupráci a podpoře zeleného rozvoje ze strany EU a k dalšímu prozkoumání potenciálu Uzbekistánu při budování obchodních a hospodářských vztahů s EU.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	25.5.2023
Výsledek konečného hlasování	+ : 17 - : 6 0 : 13
Členové přítomní při konečném hlasování	Barry Andrews, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Daniel Caspary, Markéta Gregorová, Roman Haider, Christophe Hansen, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Emmanuel Maurel, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Inma Rodríguez-Piñero, Katarína Roth Neveďalová, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Dominik Tarczyński, Kathleen Van Brempt, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Reinhard Bütikofer, Enikő Győri, Sandra Kalniete, Seán Kelly, Liudas Mažylis, Pedro Silva Pereira, Witold Jan Waszczykowski
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Camilla Laureti, Eleni Stavrou

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

17	+
ECR	Geert Bourgeois, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil
ID	Roman Haider, Danilo Oscar Lancini
NI	Enikő Győri
PPE	Daniel Caspary, Christophe Hansen, Danuta Maria Hübner, Sandra Kalniete, Seán Kelly, Gabriel Mato, Liudas Mažylis, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler
Renew	Barry Andrews, Catharina Rinzema

6	-
NI	Carles Puigdemont i Casamajó
Renew	Samira Rafaela
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Reinhard Bütikofer, Markéta Gregorová, Heidi Hautala

13	0
ECR	Witold Jan Waszczykowski
NI	Tiziana Beghin
PPE	Eleni Stavrou
S&D	Bernd Lange, Camilla Laureti, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Katarína Roth Nevedálová, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Kathleen Van Brempt
The Left	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se